METODICKÁ PŘÍRUČKA
k cenové regulaci oboru vodovodů a kanalizací

Ministerstvo financí vydává tuto metodickou příručku jako pomůcku pro aplikaci pravidel dle Cenového výměru Ministerstva financí č. 16/2025 – Regulace ceny vody pitné a odpadní, ve znění cenového výměru MF č. 06/2026 (dále také „Výměr MF“). Úprava podle cenového výměru MF č. 06/2026 se použije při zpracování kalkulací cen uplatňovaných od 1. ledna 2027, včetně plánových kalkulací sestavovaných v roce 2026 a následných aktualizací a vyrovnávacích kalkulací vztahujících se k roku 2027. Tato příručka nemá normativní charakter a nelze ji univerzálně aplikovat na všechny případy z praxe; zachycuje pouze obecné principy v modelových příkladech pro vysvětlení těchto principů. Pomůcku není možné použít jako návod pro postup dle Výměru MF, resp. dodržení pravidel regulace musí být vždy posuzováno v souvislosti s platnou právní úpravou (zejména zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů a Výměrem MF). V případě pochybností o správnosti výkladu je nutné požádat Ministerstvo financí o stanovisko, protože uvedená pomůcka není aplikovatelným stanoviskem Ministerstva financí. Příručka bude průběžně doplňována a aktualizována.

Aktuální verze příručky je k dispozici ke stažení z webových stránek Ministerstva financí v sekci: Kontrola a regulace / Cenová regulace a kontrola / Cenová regulace v oboru VaK.

OBSAH

Úvod 4

Regulace v oboru vodovodů a kanalizací 5

Pravidla cenové regulace v oboru VaK 6

Časová osa sestavení kalkulace ceny 6

1. Rok t-1 7

1.1 Příprava podkladů pro sestavení plánové kalkulace ceny pro rok t 7

1.2 Sestavení plánové kalkulace ceny pro rok t 14

1.3 Schválení ceny pro vodné a stočné před jejím uplatněním 15

1.4 Předložení plánové kalkulace ceny pro rok t 15

2. Rok t 17

2.1 Uplatňování ceny vody 17

2.2 Aktualizace plánové kalkulace ceny pro rok t 17

2.3 Předložení aktualizované kalkulace ceny pro rok t 18

3. Rok t+1 20

3.1 Sestavení vyrovnávací kalkulace ceny za rok t 20

3.2 Předložení vyrovnávací kalkulace ceny za rok t 21

3.3 Vyrovnání za rok t – dobropis odběratelům (více než 10 %) 21

4. Rok t+2 22

4.1 Vyrovnání za rok t – uplatnění vyrovnávací položky za rok t (do 10 %) 22

Příklady 23

1. Úplné vlastní náklady ve vyrovnávací kalkulaci odpovídají plánové kalkulaci 23

2. Ekonomicky oprávněné náklady nedosáhly plánované výše I. 24

3. Ekonomicky oprávněné náklady přesáhly plánovanou výši 25

4. Ekonomicky oprávněné náklady nedosáhly plánované výše II. 26

5. Ekonomicky oprávněné náklady dosáhly plánované výše, ale vzrostlo množství dodávané vody 28

6. Odkaz na jednotlivé řádky formulářů k příkladům 29

Cenová kontrola 31

Kontakty 32

ÚVOD

Obor vodovodů a kanalizací (dále jen „obor VaK“) jako síťové odvětví zabezpečující jednu ze základních životních potřeb občanů je v ČR regulován po stránce věcné i cenové. Ministerstvo financí (dále také „MF“), jako cenový regulátor oboru VaK, pravidelně reviduje nastavení cenové regulace s cílem reagovat na změny v legislativním prostředí, vývoj na jednotlivých trzích a dopady platné regulace na trh.

Výměr MF byl zpracován na základě podrobné analýzy vycházející z dlouholeté praxe, jejímž důsledkem je i několik podstatných změn proti předcházející regulaci.

Zaprvé: Výměr MF zřetelněji a jednoznačněji definuje oprávněné náklady, což by mělo opět zvýšit jak právní jistotu regulovaných subjektů, tak i schopnost státní správy dodržování pravidel kontrolovat a vymáhat.

Zadruhé: Výměr MF zavádí nové pravidlo, které neoprávněně vybrané vodné a stočné vrací zpět odběratelům formou snížení ceny v následujících letech.

Zatřetí: Výměr MF zavádí sběr dat. Výměr MF dále zavádí povinnosti předkládat plánové kalkulace ceny ještě před jejich platností, což umožní státní správě sledovat cenový vývoj v oboru VaK a reagovat na případná pochybení již v průběhu kalendářního roku.

Začtvrté: Dochází k úpravě výpočtu zisku s jednoznačným rozdělením zisku vlastníka a provozovatele. Současně dochází i ke zrušení historických dohod o rozdělení majetku pro účely výpočtu zisku.

Vše výše uvedené by v konečném důsledku mělo přinést značně pozitivní dopad nejen na rozvoj oboru VaK a životního prostředí, ale i právní jistotu pro vodohospodářské společnosti a odběratele.

REGULACE V OBORU VODOVODŮ A KANALIZACÍ

Ministerstvo financí je cenovým regulátorem v oboru VaK. V jeho gesci jsou následující právní předpis a opatření obecné povahy:

- zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o cenách“) a
- cenové výměry MF.

Ministerstvo zemědělství je hlavním věcným regulátorem, v jehož gesci pro obor VaK jsou zejména následující právní předpisy a metodické materiály:

- zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon o vodovodech a kanalizacích (dále jen „vyhláška č. 428/2001 Sb.“),
- Metodický pokyn Ministerstva zemědělství č. j. MZE-64871/2025-15134 pro orientační ukazatele výpočtu pořizovací (aktualizované) ceny objektů do Vybraných údajů majetkové evidence vodovodů a kanalizací, pro Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací, ze dne 22. 4. 2026,
- Metodický pokyn Ministerstva zemědělství č. j. 9353/2020-15132 pro zpracování a dokládání realizace Plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací,
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Ministerstvo životního prostředí je věcně odpovědné v oblastech ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti podzemních a povrchových vod a v tvorbě legislativy v této oblasti**.** Ministerstvo životního prostředí je Řídícím orgánem Operačního programu Životní prostředí (dále také „OPŽP“) coby základního zdroje podpory pro projekty zlepšující životní prostředí v České republice, v tom smyslu také pro projekty v sektoru vodního hospodářství. Ministerstvo životního prostředí spolu se Státním fondem životního prostředí ČR, jako zprostředkujícím subjektem OPŽP, je gesčně příslušným orgánem k vydávání Pravidel pro žadatele a příjemce OPŽP.

PRAVIDLA CENOVÉ REGULACE V OBORU VAK

Cenová regulace v oboru VaK má formu věcného usměrňování cen. Věcné usměrňování cen umožňuje reagovat na individuální technické a provozní podmínky, které způsobují rozdíly v nákladovosti vodohospodářských společností, a tedy vypočtení (kalkulování) individuální ceny pro vodné a stočné prodávajícího (např. vodohospodářskou společnost).

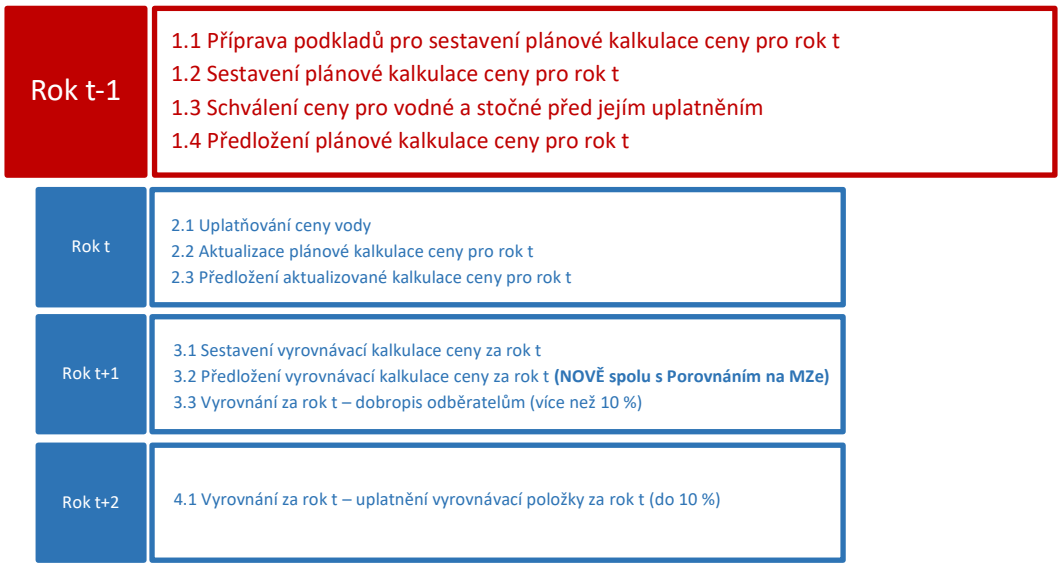
Pro obor VaK je stanoven závazný postup kalkulace ceny. Do kalkulace ceny mohou být zahrnuty pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň. Tyto podmínky jsou platné pro všechny prodávající. Prodávající je povinen sestavit cenovou kalkulaci ceny v souladu s pravidly cenové regulace a na jejím základě následně uplatňovat cenu pro vodné a stočné.

V následujících kapitolách je postupně představen postup pro sestavení kalkulace ceny, včetně časové osy, ve které jsou jednotlivé kroky postupu realizovány.

ČASOVÁ OSA SESTAVENÍ KALKULACE CENY

Rok t-1	1.1 Příprava podkladů pro sestavení plánové kalkulace ceny pro rok t 1.2 Sestavení plánové kalkulace ceny pro rok t 1.3 Schválení ceny pro vodné a stočné před jejím uplatněním 1.4 Předložení plánové kalkulace ceny pro rok t
Rok t	2.1 Uplatňování ceny vody 2.2 Aktualizace plánové kalkulace ceny pro rok t 2.3 Předložení aktualizované kalkulace ceny pro rok t
Rok t+1	3.1 Sestavení vyrovnávací kalkulace ceny za rok t 3.2 Předložení vyrovnávací kalkulace ceny za rok t **(v rámci Porovnání na MZe)** 3.3 Vyrovnání za rok t – dobropis odběratelům (více než 10 %)
Rok t+2	4.1 Vyrovnání za rok t – uplatnění vyrovnávací položky (do 10 %)

1. ROK t-1

Příprava podkladů pro sestavení plánové kalkulace ceny pro rok t začíná v roce t-1, tedy v roce předcházejícím vlastnímu uplatňování ceny pro vodné a stočné na základě vypracované plánové kalkulace.

1.1 PŘÍPRAVA PODKLADŮ PRO SESTAVENÍ PLÁNOVÉ KALKULACE CENY PRO ROK t

Pro sestavení plánové kalkulace ceny je nezbytné připravit podklady, na základě kterých budou kalkulovány jednotlivé položky této sestavované plánové kalkulace.

Těmito podklady jsou například:

- Kalkulace cen z minulých let včetně podkladů, na jejichž základě byly vytvořeny,
- Kalkulace pachtovného,
- Podklady z účetnictví z minulých let,
- Plány provozu,
- Podnikatelské plány (plány investic a plány oprav),
- Smlouvy s dodavateli energií (elektro, plyn, …),
- Smlouvy s dodavateli materiálu,
- Žádosti o nové přípojky, žádosti o odpojení (například nové developerské projekty, průmyslové areály),
- Řídící dokumentace k dotačním titulům (zejména podmínky dotačních výzev, podklady pro dotační tituly, pravidla pro žadatele, Metodika pro žadatele rozvádějící podmínky Přílohy č. 6, resp. č. 7 OPŽP, schválené žádosti, konkrétní podmínky přidělených dotačních programů zakotvené v právních aktech).

Pro přípravu podkladů k sestavení plánové kalkulace je třeba postupovat v souladu s pravidly cenové regulace s ohledem na strukturu a obsah formuláře plánové kalkulace ceny, které jsou k dispozici ke stažení z webových stránek Ministerstva financí v sekci: Kontrola a regulace / Cenová regulace a kontrola / Cenová regulace v oboru VaK.

ROZDĚLENÍ PROVOZOVANÉ OBLASTI NA DÍLČÍ LOKALITY A ROZHODNUTÍ O UPLATNĚNÍ SOLIDÁRNÍ CENY

Provozovanou oblast je možné rozdělit na jednotlivé lokality a zároveň také rozhodnout, zda bude v některých lokalitách uplatňována tzv. solidární cena (případ, kdy není pro každou lokalitu uplatněna individuální cena, ale je uplatňována jednotná cena).

PLÁNOVÁNÍ OBJEMU VODY

S ohledem na dlouhodobý vývoj a na oprávněná očekávání prodávající stanoví plánovaný objem vody.

▶ Příklad dobré praxe

Výstavba nových domů

V lokalitě, pro kterou sestavuje vodohospodářská společnost plánovou kalkulaci ceny, dojde v příštím roce k uskutečnění rozsáhlého developerského projektu zaměřeného na výstavbu nových domů. Vzhledem k rozsahu projektu vodohospodářská společnost předpokládá, že dojde k výraznému nárůstu množství dodávané/odváděné vody, a ke změně s tím souvisejících nákladů. Tyto skutečnosti vodohospodářská společnost zohlední v plánové kalkulaci ceny.

▶ Příklad špatné praxe

Opatření pro snížení ztrát v síti

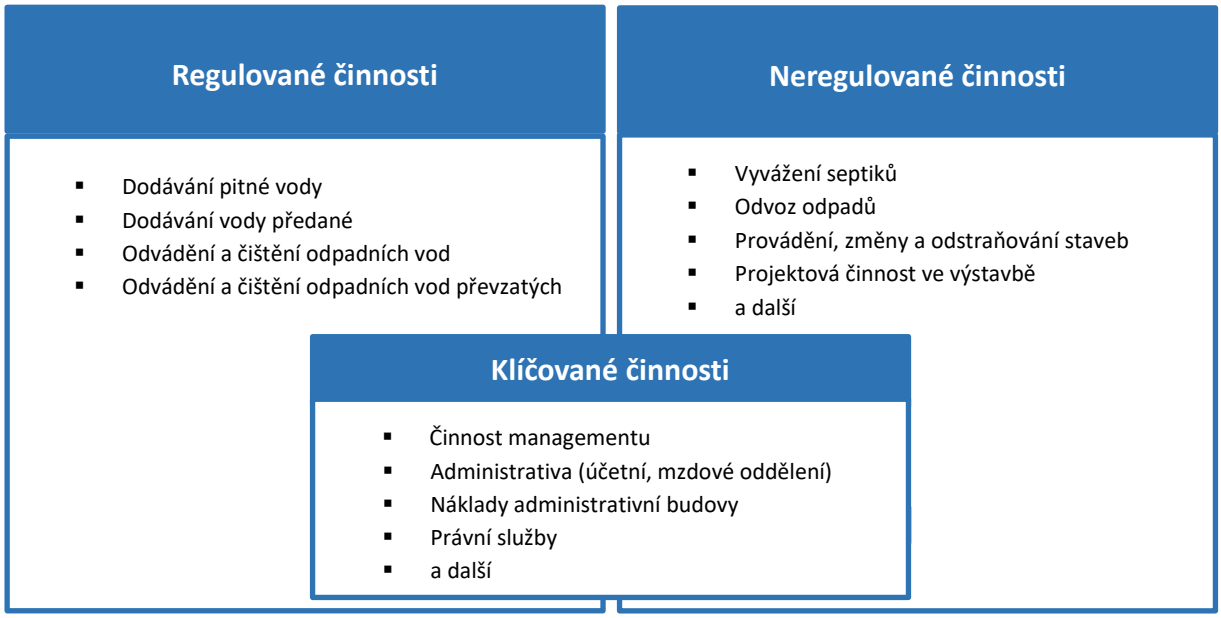
Přestože vodohospodářská společnost realizovala opatření pro snížení ztrát v síti, tyto skutečnosti nezohledňuje a sestavuje plánovou kalkulaci ceny pouze z kalkulací minulých let bez přihlédnutí k této změně.

ROZDĚLENÍ ČINNOSTÍ NA REGULOVANÉ A NEREGULOVANÉ

Vodohospodářské společnosti vykonávají vedle regulovaných činností, také činnosti neregulované. Náklady spojené s těmito neregulovanými činnostmi nelze považovat za náklady oprávněné pro zahrnutí do kalkulace ceny pro vodné a stočné.

Zároveň existují činnosti, které současně zajišťují provádění regulovaných i neregulovaných činností vodohospodářských společností. Náklady na tyto činnosti jsou rozdělovány podle vhodně zvoleného klíče mezi regulovanou a neregulovanou činnost a pouze část rozklíčovaných nákladů, které jsou spojeny s regulovanou činností, lze považovat za náklady oprávněné pro zahrnutí do kalkulace ceny pro vodné a stočné.

V následujícím schématu jsou uvedeny příklady činností regulovaných, neregulovaných a klíčovaných:

ROZDĚLENÍ NÁKLADŮ NA EKONOMICKY OPRÁVNĚNÉ A NEOPRÁVNĚNÉ

Rozdělení nákladů na ekonomicky oprávněné či neoprávněné obecně určuje zákon o cenách. Podrobnější pravidla pro sestavení kalkulace ceny vody stanoví Výměr MF.

Při přípravě kalkulace ceny se postupuje v souladu s Výměrem MF, který stanoví pravidla pro určení, zda jsou náklady oprávněné nebo neoprávněné. V případě neoprávněných nákladů Výměr MF uvádí výčet nákladů, které zejména nelze uznat za ekonomicky oprávněné a nelze je zahrnout do kalkulace ceny.

V následujícím schématu jsou uvedena základní pravidla pro oprávněné a neoprávněné náklady:

Ekonomicky oprávněné náklady	Ekonomicky neoprávněné náklady
Pokud jsou vynaloženy: ▪ hospodárně, efektivně a účelně ▪ s péčí řádného hospodáře ▪ v souvislosti se zajištěním dodávky vody pitné z vodovodu nebo odvádění nebo čistění vod odpadních kanalizací v odpovídajícím množství a požadované kvalitě ▪ nezbytně k zajištění dodávek vody pitné z vodovodu nebo odvádění nebo čistění vod odpadních kanalizací v odpovídajícím množství a požadované kvalitě ▪ a nebyly uhrazeny z jiných zdrojů např. dotací, tržeb za jiné zboží ▪ a evidovány v účetnictví podle právních předpisů upravujících účetnictví	Ekonomicky neoprávněné náklady jsou například: ▪ náklady na reprezentaci a dary ▪ cestovné vyplácené nad rámec povinností stanovených zákoníkem práce ▪ peněžité vyrovnání (např. odstupné) nad rámec povinností stanovených zákoníkem práce, ▪ příspěvky na stravování nad rámec daňové uznatelnosti dle zákona o daních z příjmů ▪ penále, pokuty, úroky z prodlení ▪ manka nad rámec daňové uznatelnosti dle zákona o daních z příjmů ▪ nevyužité provozní náklady spojené s přípravou a zabezpečením investiční výstavby (zmařené investice)

Redefinice seznamu nákladů, které nelze uznat za ekonomicky oprávněné. Jedná se pouze o demonstrativní, a tedy neúplný výčet takových nákladů.

Neoprávněné náklady, u kterých nedošlo ke změně (formální ani věcné):	Neoprávněné náklady, u kterých došlo převážně pouze k formální změně:
▪ škody na majetku ▪ nevyužité provozní náklady, ▪ náklady na výzkum ▪ odpisy bezúplatně nabytého majetku ▪ cestovné a vyrovnání nad rámec povinností dle zákoníku práce ▪ příspěvky na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření, životní pojištění a dlouhodobý investiční produkt ▪ platby pojistného	▪ penále, pokuty, úroky z prodlení a jiná plnění sankční povahy jsou nově upraveny bez rozdělení podle jednotlivých právních titulů, ze kterých vyplývají. ▪ podíl na zisku není v nově uveden v seznamu nákladů, protože se i nadále nejedná o náklad, tedy nemůže být ani ekonomicky oprávněným nákladem

Neoprávněné náklady, u kterých došlo ke změně definice přibližováním daňové a ekonomické uznatelnosti:	Další náklady, u kterých došlo k věcné změně v posuzování oprávněnosti:
▪ manka – podle nové úpravy jsou vyloučena taková manka, která nejsou daňově uznatelná ▪ platby za promlčené dluhy včetně odpisů promlčených a nedobytných pohledávek nad rámec daňové uznatelnosti ▪ náklady na stravování – pouze zohlednění stravovacího paušálu ▪ náklady na reprezentaci a dary – nová úprava spojuje náklady reprezentace, sponzorování a darů	▪ náklady na členy statutárních orgánů a dalších volených orgánů lze nově zahrnovat do oprávněných nákladů do výše nepřesahující dohodnutou výši odměny dle písemné smlouvy schválené příslušným orgánem společnosti ▪ náklady na odvody do státního rozpočtu při nesplnění stanoveného podílu zaměstnávání zdravotně postižených budou považovány za možný způsob plnění povinnosti ve smyslu § 81 zákona č. 435/2004 Sb., pokud o nich není účtováno jako o sankci

Výměr MF obsahuje další demonstrativní výčet ekonomicky oprávněných a neoprávněných nákladů.

▶ Příklad dobré praxe
Pachtovné (nájemné)
Vodohospodářská společnost zahrnuje do plánové kalkulace ceny pachtovné (nájemné) ve výši, která odpovídá ekonomicky oprávněným nákladům a přiměřenému zisku, smluvním závazkům a hodnotě infrastrukturního majetku. Tento majetek je prodávajícím používán výlučně pro dodání vody pitné z vodovodu nebo na odvádění nebo čištění vod odpadních kanalizací.
Náklady činnosti servisní společnost
Vodohospodářská společnost dostává faktury od servisní společnosti vždy za uplynulý měsíc. Přílohou faktur jsou jednotlivé úkony, jejich časová náročnost, materiálové náklady a další skutečnosti, které umožní při případné cenové kontrole jednoznačně dokázat, že náklady splňují podmínky ekonomické oprávněnosti.

▶ Příklady špatné praxe
Neoprávněná výše pachtovného (nájemného)
Vodohospodářská společnost hradí nájemné ve výši 2 mil. Kč, přitom oprávněná výše (podložená oprávněnými náklady a přiměřeným ziskem) dosahuje pouze 1,8 mil. Kč. Společnost chybně zahrnula mezi náklady do kalkulace ceny vody uhrazenou výši nájemného 2 mil. Kč. Uvedeným společnost uplatnila neoprávněně 0,2 mil. Kč v ceně vody.
Jazykové kurzy
Vodohospodářská společnost zahrnuje do plánové kalkulace ceny náklady na jazykové kurzy pro všechny své zaměstnance, ačkoli jazykové znalosti jsou nezbytné pro výkon související s výrobou vody pouze u některých zaměstnanců.
Jubilejní ples
Vodohospodářská společnost zahrnuje do plánové kalkulace ceny náklady na jubilejní ples k 30. výročí založení vodohospodářské společnosti, ačkoli tyto náklady nejsou nezbytné pro výrobu vody.

OBNOVA INFRASTRUKTURNÍHO MAJETKU

Dalším krokem při přípravě plánové kalkulace ceny je výpočet výše prostředků na obnovu infrastrukturního majetku vlastníkem. Vypočítá se v souladu s podmínkami uvedenými v plánu financování obnovy vodovodů a kanalizací (dále jen „plán financování obnovy“) spolu s dalšími povinnostmi vyplývajícími z příslušných právních předpisů týkajících se oboru VaK. Většinou je plán financování obnovy pro jednotlivé roky vypočten jako reprodukční hodnota dle Metodického pokynu Ministerstva zemědělství vydělená teoretickou životností stanovenou týmž pokynem.

PŘIMĚŘENÝ ZISK

Nedílnou součástí kalkulace ceny je i výpočet přiměřeného zisku zajišťujícího návratnost kapitálu.

Přiměřený zisk je vypočítán pro jednotlivou kalkulaci ceny. Přiměřený zisk je vypočítán samostatně za „provozování“ a za „vlastnictví“ infrastrukturního majetku. V případě subjektů, které infrastrukturní majetek současně provozují i vlastní, je pro danou kalkulaci ceny zisk vypočítán nejdříve odděleně za „provozování“ a za „vlastnictví“ a následně sečten.

Maximální výše přiměřeného zisku je vypočtena pomocí pravidel, uvedených v článcích 5, 7, 8 a 9 Výměru MF. Do této výše je provozovatel, respektive vlastník, oprávněn kalkulovat a vykazovat zisk v jednotlivých kalkulacích ceny. S ohledem na rozdílnou potřebu zisku provozovatele a vlastníka je toto maximum vypočítáváno pro provozovatele a vlastníka zvlášť pomocí diferencované míry návratnosti 0,49 % pro provozovatele, resp. 0,92 % pro vlastníka.

Přiměřený zisk se počítá dle vzorce: přiměřený zisk = reprodukční hodnota IM × míra návratnosti.

Pro výpočet maximálního přiměřeného zisku zajišťujícího návratnost kapitálu jsou stanoveny míry návratnosti určující maximální přiměřený zisk v ceně vody, které jsou uvedeny v článcích 5, 7, 8 a 9. Pravidlo je založeno na součinu maximální míry návratnosti pro provozovatele nebo vlastníka a reprodukční hodnoty infrastrukturního majetku.

Reprodukční hodnota infrastrukturního majetku je určena dle evidence Vybraných údajů majetkové evidence (dále také „VÚME“) k 31. 12. roku t-2 při zohlednění provedených změn hodnoty infrastrukturního majetku, tj. změn, které nejsou promítnuty k 31. 12. roku t-2 do VÚME, nicméně byly v době sestavení plánové kalkulace ceny známy a budou k 31. 12. roku t-1 do VÚME zahrnuty. Reprodukční hodnotu infrastrukturního majetku a pravidla pro jeho evidenci upravuje Metodický pokyn Ministerstva zemědělství č. j. MZE-64871/2025-15134 pro orientační ukazatele výpočtu pořizovací (aktualizované) ceny objektů do Vybraných údajů majetkové evidence vodovodů a kanalizací, pro Plány financování obnovy vodovodů a kanalizací, ze dne 22. 4. 2026.

Podle článku 7 odst. 2 Výměru MF lze v odůvodněných případech navýšit zisk vypočtený z reprodukční hodnoty infrastrukturního majetku o prostředky využité a skutečně vyčerpané podle plánu financování obnovy, které nebyly v příslušné kalkulaci uplatněny jiným způsobem. Toto navýšení může uplatnit provozovatel, který je zároveň vlastníkem používaného infrastrukturního majetku, nebo vlastník, který tento majetek pronajímá. Prostředky musí být prokazatelně evidovány, deponovány na samostatně vedeném účtu u peněžního ústavu a čerpány na rekonstrukce či modernizace v souladu s právním předpisem upravujícím daň z příjmů a s plánem financování obnovy. Nelze je využít k financování jiných aktivit subjektu.

Meziroční nárůst kladné hodnoty zisku celkem za 1 m³ vody je podle článku 8 odst. 1 Výměru MF omezen na 7 % oproti hodnotě přiměřeného zisku za 1 m³ v první plánové kalkulaci pro rok t-1. Toto pravidlo se uplatňuje při sestavení plánové kalkulace, jejích aktualizací i vyrovnávací kalkulace.

Podle článku 8 odst. 2 Výměru MF lze nejvyšší přípustnou hodnotu zisku stanovenou podle odstavce 1 navýšit o částku odpovídající zvýšení potřeby peněžních prostředků na obnovu podle plánu financování obnovy nad 1,07násobek potřeby těchto prostředků za předchozí rok, pokud bylo toto zvýšení prokazatelně vyvoláno změnou pravidel pro stanovení reprodukční hodnoty infrastrukturního majetku. Navýšení lze uplatnit pouze v rozsahu prostředků využitých a skutečně vyčerpaných podle plánu financování obnovy, které nebyly v příslušné kalkulaci uplatněny jiným způsobem. Také pro toto navýšení platí vymezení oprávněných subjektů a podmínky evidence, deponování a účelového čerpání prostředků uvedené výše.

Navýšení podle článku 7 odst. 2 upravuje výši zisku vypočteného z reprodukční hodnoty infrastrukturního majetku, zatímco navýšení podle článku 8 odst. 2 upravuje jeho meziroční limit. Při stanovení přiměřeného zisku musí být splněna obě pravidla. Samotné splnění podmínek článku 7 odst. 2 proto neopravňuje k překročení limitu podle článku 8 odst. 1. Možnost požádat Ministerstvo financí o souhlas s uplatněním vyššího zisku podle článku 9 Výměru MF tím není dotčena.

▶ Příklady dobré praxe

Výpočet přiměřeného zisku

VaK Město a.s. vlastní infrastrukturní majetek (IM), který současně provozuje. Kromě toho provozuje také IM přilehlé obce. Pro město i přilehlou obec je kalkulována jedna solidární cena.

Dle VÚME je hodnota IM v majetku VaK Město a.s. 100 a hodnota provozovaného IM obce 10.

VaK Město a.s. jako prodávající využil pro výpočet maximálního přiměřeného zisku v plánové kalkulaci ceny následující výpočet:

Maximální přiměřený zisk za provozování = (100 + 10) * 0,49 % = 0,539

Maximální přiměřený zisk za vlastnictví = 100 * 0,92 % = 0,92

Maximální přiměřený zisk VaK Město a.s. = 0,539 + 0,92 = 1,459

Maximální přiměřený zisk přilehlé obce může být součástí nájemného (pachtovného), které VaK Město a.s. platí přilehlé obci. Do ceny vody potom vstupuje jako náklad.

Maximální přiměřený zisk za vlastnictví přilehlé obce zahrnutý prodávajícím v ceně vody = = 10 * 0,92 % = 0,092

Úprava základny VÚME

Vodohospodářská společnost v roce 2021 postavila a zprovoznila novou ČOV, která ještě nebyla uvedena ve VÚME k 31. 12. 2020. ČOV byla k 4. 8. 2021 zkolaudována a do účetnictví zahrnuta v hodnotě 50. ČOV byla k 12. 9. 2021 zapsána do evidence VÚME s reprodukční hodnotou 40. Reprodukční hodnotu této ČOV může společnost zahrnout do základny pro výpočet zisku pro plánovou kalkulaci na rok 2022.

VÚME k 31. 12. 2020 = 1000

VÚME pro výpočet zisku 2022 = 1000 + 40

OPERAČNÍ PROGRAM ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

U subjektů, které postupují podle přílohy č. 7 OPŽP pro období 2007–2013 Dohoda mezi Českou republikou a Evropskou komisí na „Podmínkách přijatelnosti vodohospodářských projektů pro OPŽP v programovacím období 2007-2013“ předložených Evropské komisi 6. srpna 2007, resp. podle přílohy č. 6 Operačního programu Životní prostředí pro období 2014–2020 a dále u subjektů financovaných z Národního programu Životní prostředí, které v plném rozsahu aplikují „Podmínky přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí“, a používají k naplnění těchto

podmínek pro čerpání prostředků k tomuto účelu v nich stanovený postup pro výpočet ceny, se považuje tento postup za postup v souladu s pravidly věcného usměrňování cen.

Podle Výměru MF postupuje subjekt v rozsahu povinností neupravených v příslušných pravidlech pro výpočet ceny vázaný na daný Operační nebo Národní program životní prostředí. Prodávající předkládá kalkulace podle článku 17 Výměru MF.

1.2 SESTAVENÍ PLÁNOVÉ KALKULACE CENY PRO ROK t

V dalším kroku je sestavena plánová kalkulace ceny do formuláře plánové kalkulace, který je k dispozici ke stažení z webových stránek Ministerstva financí v sekci: Kontrola a regulace / Cenová regulace a kontrola / Cenová regulace v oboru VaK.

Formuláře Ministerstva financí pro sběr údajů vycházejí z článku 17 k Výměru MF, které strukturou a obsahem odpovídají příloze č. 19 a č. 19a k vyhlášce č. 428/2001 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2025.

Při sestavení plánové kalkulace ceny lze za podmínek článku 8 odst. 2 Výměru MF uplatnit navýšení nejvyšší přípustné hodnoty zisku stanovené podle článku 8 odst. 1. Výše navýšení vychází z doloženého předpokladu zvýšení potřeby peněžních prostředků na obnovu podle plánu financování obnovy nad 1,07násobek potřeby těchto prostředků za předchozí rok, a to pouze v rozsahu prokazatelně vyvolaném změnou pravidel pro stanovení reprodukční hodnoty infrastrukturního majetku.

Navýšení se uvádí v řádku 14.6.2 plánové kalkulace u provozovatele, který je současně vlastníkem používaného infrastrukturního majetku, nebo v řádku 4.4.5.8 u vlastníka, který tento majetek pronajímá. Zohlední se při výpočtu nejvyšší přípustné hodnoty zisku podle článku 8 v řádku 14.6.3, případně v řádku 4.4.5.9. Výsledná výše přiměřeného zisku musí současně splňovat pravidla článku 7 Výměru MF.

Do plánové kalkulace se zahrne pouze částka, u níž se na základě doložených podkladů předpokládá využití a skutečné vyčerpání podle plánu financování obnovy v roce t a která není v příslušné kalkulaci uplatněna jiným způsobem. Prostředky musí být prokazatelně evidovány, deponovány na samostatně vedeném účtu u peněžního ústavu a použity výhradně na rekonstrukci či modernizaci infrastrukturního majetku. Splnění podmínek navýšení a jeho přípustná výše se následně ověří při sestavení vyrovnávací kalkulace podle skutečného čerpání.

Ve výjimečných případech prodávající před sjednáním cen pro další období může předložit Ministerstvu financí žádost s podrobným odůvodněním potřeby uplatnění vyššího zisku než vypočteného podle článků 5, 7 a 8 Výměru MF, který může promítnout do ceny až po vydání souhlasu Ministerstva financí. Ministerstvo financí může vydat souhlas podle článků 9 Výměru MF například v případech, kdy potřeba tvorby vyššího zisku vyplývá z jiné zákonné povinnosti. Ve věci vydalo Ministerstvo financí Stanovisko č. 01/VODA/2022, které je k dispozici na webových stránkách Ministerstva financí v sekci: Kontrola a regulace / Cenová regulace a kontrola / Cenová regulace v oboru VaK.

Výsledkem kalkulace je cena pro vodné a stočné na 1 m^3.

▶ Příklad dobré praxe

Cena pro vodné a stočné

V případě, že je záměrem obce snížení nákladové ceny vody pro své občany, projeví se toto v kalkulaci tak, že se uvede částka, o kterou bude výsledná cena „dotována“ v záporné hodnotě. Poskytovaní „dotace“ ze strany obce je z cenového hlediska možné. Tato podpora by ale měla být zohledněna v kalkulaci (formou záporné hodnoty uvedené na řádku č. 14 plánové kalkulace), neboť snižuje cenu pro vodné a stočné.

1.3 SCHVÁLENÍ CENY PRO VODNÉ A STOČNÉ PŘED JEJÍM UPLATNĚNÍM

Pokud je obec vlastníkem infrastrukturního majetku a dohodne-li se s provozovatelem ve smlouvě o provozování, podléhá navrhovaná cena vody, vypočtená na základě plánové kalkulace ceny, před svým uplatněním schválení příslušným orgánem (většinou se jedná o zastupitelstvo obce). Z pohledu cenového je ale výše ceny pro vodné a stočné, i přes regulaci, vždy výsledkem dohody smluvních stran.

▶ Příklad dobré praxe

Výše ceny pro vodné a stočné

Vodohospodářská společnost sestaví návrh plánové kalkulace ceny pro vodné a stočné (řádně a pravdivě), kterou předloží obci ke schválení a apeluje na ni, aby nedocházelo k úpravě ceny (zejména snížení ceny z politických důvodů) a byla tak zaručena dlouhodobá udržitelnost prováděním nutných oprav a investic do infrastrukturního majetku.

▶ Příklad špatné praxe

Pozdní předložení formuláře kalkulace ceny vody

Vodohospodářská společnost předloží se zpožděním obci návrh plánové kalkulace. Obec nestihne schválit cenu pro vodné a stočné před její platností. Vodohospodářská společnost nepředloží včas formulář s plánovou kalkulací – tj. nejpozději jeden kalendářní den před její platností, a tím nesplní povinnost vyplývající z Výměru MF.

1.4 PŘEDLOŽENÍ PLÁNOVÉ KALKULACE CENY PRO ROK t

Prodávající předkládá plánovou kalkulaci ceny pro rok t Ministerstvu financí dle článku 17 Výměru MF. Pro tyto účely se použije excelový soubor, ve kterém vyplní listy „Identifikace“ a následně i list „Plánová kalkulace“. Formulář je k dispozici ke stažení z webových stránek Ministerstva financí v sekci: Kontrola a regulace / Cenová regulace a kontrola / Cenová regulace v oboru VaK. Plánovou kalkulaci ceny vody předkládá prodávající nejdříve tři měsíce před její platností a nejpozději však jeden kalendářní den před její platností, nejpozději pak do 31. prosince roku t-1.

INSTRUKCE K VYPLNĚNÍ A PŘEDLOŽENÍ PLÁNOVÉ KALKULACE CENY

- Formulář se vyplňuje pro každou kalkulaci zvlášť - tj. vyplňuje se samostatný formulář (soubor.xls) pro cenu vody pitné, samostatný formulář pro cenu vody odpadní atd.
- Vyplněné tabulky s plánovou kalkulací ceny vody se zasílají nejpozději jeden kalendářní den před její platností výhradně prostřednictvím webové aplikace Voda Monitor, která se spouští zadáním adresy https://vodamonitor.spcss.cz do webového prohlížeče. Přístup do webové aplikace Voda Monitor je řešen ověřením prostřednictvím IS datových schránek.
- V případě potíží s webovou aplikací Voda Monitor nás prosím kontaktujte prostřednictví e-mailu: servicedesk@spcss.cz.
- Tabulky se posílají pouze ve formátu MS Excel (soubor.xls), dokument v PDF nebude akceptován.
- Údaje se vyplňují zvlášť za vodu pitnou, vodu předanou, vodu odpadní a vodu převzatou.
- Údaje za vodu předanou se vyplní do sloupce pro vodu pitnou, údaje za vodu převzatou do sloupce pro vodu odpadní. V kalkulacích ceny převzaté a předané vody se v řádku IV. uvede „formulář B“.
- Náklady a prostředky obnovy se uvádějí v mil. Kč na 6 desetinných míst.
- Údaje v řádcích VII až VIII se uvádějí v mil. Kč na 6 desetinných míst.

▶ Příklad dobré praxe

Předložení formuláře plánové kalkulace ceny vody

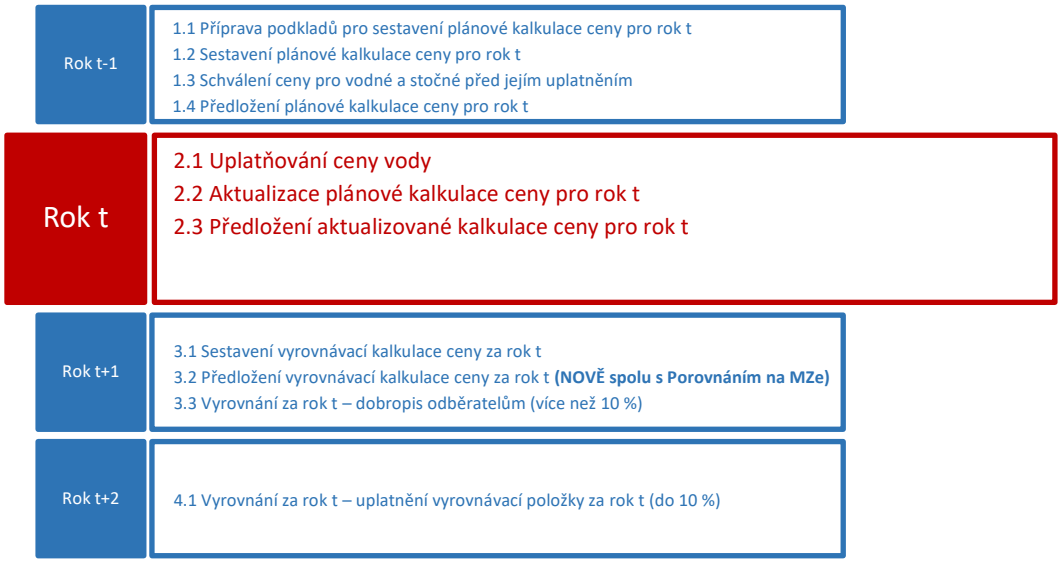
Vodohospodářská společnost řádně a pravdivě vyplní formulář plánové kalkulace ceny vody, včas jej předloží Ministerstvu financí prostřednictvím webové aplikace Voda Monitor a předejde tak porušení § 6 odst. 1 písm. c) zákona o cenách ve věci nesplnění požadované informační povinnosti.

▶ Příklad špatné praxe

Způsob předložení formuláře plánové kalkulace ceny vody

Vodohospodářská společnost kalkulaci ceny vody vytiskne, podepíše, naskenuje a zašle Ministerstvu financí prostřednictvím e-mailu. Vodohospodářská společnost tak nesplní povinnost předkládat plánovou kalkulaci ceny vody ve strojově zpracovatelné podobě a prostřednictvím webové aplikace Voda Monitor, která se spouští zadáním adresy https://vodamonitor.spcss.cz do webového prohlížeče, jak je uvedeno ve Výměru MF.

2. ROK t

2.1 UPLATŇOVÁNÍ CENY VODY

V roce t, pro který byla plánová kalkulace ceny zpracovávána, dochází k dodávání a odvádění vody za cenu sjednanou na základě plánové kalkulace. Současně s dodávkou a odběrem dochází ke vzniku práva na úhradu ceny, tj. uplatnění ceny pro vodné a stočné.

Výše úhrady je následně vyúčtována (v souladu s vyrovnávací kalkulací) a vyfakturována.

V roce t musí být uplatňována cena dle plánové kalkulace s výjimkou případů, kdy došlo k aktualizaci kalkulace (pak od data aktualizace je uplatňovaná cena dle aktualizace), nebo když prodávající snížil cenu za celý rok za účelem vyrovnání již v roce t. Uplatňovaná cena (dle vyrovnávací kalkulace) může být nižší než původně uplatňovaná (dle plánové kalkulace ceny), pouze pokud došlo změně ceny. Pokud došlo k aktualizaci ceny, pak uplatňovanou cenou (dle vyrovnávací kalkulace) je průměr skutečně uplatněných cen.

2.2 AKTUALIZACE PLÁNOVÉ KALKULACE CENY PRO ROK t

Aktualizace plánové kalkulace se zpracovává vždy, když dojde k významnému a trvalému snížení předpokládaných ekonomicky oprávněných nákladů, snížení uplatněné ceny vůči všem kupujícím nebo nárůstu předpokládaného množství vody s dopadem na cenu, která má být uplatněna vůči odběratelům. Pokud dojde ke zvýšení nákladů nebo ke snížení předpokládaného množství vody, a tím i k růstu ceny vody, může být aktualizace plánové kalkulace rovněž zpracována.

Aktualizace plánové kalkulace ceny se sestavuje pro období od 1. dne kalendářního měsíce následujícího po dni předložení aktualizace MF do 31. 12. kalendářního roku t.

Posledním dnem měsíce, ve kterém byla předložena aktualizace kalkulace, pozbývá předcházející plánová kalkulace platnost.

Do aktualizace plánové kalkulace se zahrnuje 1/12 plánovaného zisku dle první plánové kalkulace za každý měsíc období, pro který byla aktualizace plánové kalkulace zpracována a 1/12 vyrovnávacích

položek za každý měsíc období, pro který byla aktualizace plánové kalkulace zpracována. Přiměřeně se zahrnují i náklady s ohledem na zákaz dvojí úhrady.

Dojde-li ke změně v užívání stavby vodovodní nebo kanalizační přípojky a části vnitřního vodovodu nebo vnitřní kanalizace ve smyslu zákona o vodovodech a kanalizacích, a prodávající prokazatelně nemohl tuto změnu předpokládat v době sestavení plánové kalkulace ceny, a rozhodnutí o změně přípojky nabude účinnosti po datu zpracování plánové kalkulace ceny, může prodávající promítnout příslušné změny do kalkulace cen pro příští kalendářní rok.

Při zpracování aktualizace plánové kalkulace ceny se postupuje obdobně jako při sestavení plánové kalkulace.

2.3 PŘEDLOŽENÍ AKTUALIZOVANÉ KALKULACE CENY PRO ROK t

Prodávající předkládá aktualizovanou plánovou kalkulaci ceny Ministerstvu financí dle článku 17 Výměru MF pouze v případě změny ceny nebo zvýšení zisku. Pro tyto účely se použije identický excelový soubor, který již prodávající MF zaslal s plánovou kalkulací, pouze v ní navíc vyplní list „Aktualizace – Plánová kalkulace“. V případě, že identifikační údaje na listu „Identifikace“ nejsou aktuální, je třeba je na tomto listu upravit, aby odpovídaly skutečnosti. Formulář je k dispozici ke stažení z webových stránek Ministerstva financí v sekci: Kontrola a regulace / Cenová regulace a kontrola / Cenová regulace v oboru VaK. Aktualizace plánové kalkulace ceny vody předkládá prodávající MF nejpozději jeden kalendářní den před její platností. Aktualizace plánové kalkulace ceny nabývá platnosti 1. den kalendářního měsíce následujícího po dni předložení aktualizace MF.

INSTRUKCE K VYPLNĚNÍ A PŘEDLOŽENÍ AKTUALIZACE PLÁNOVÉ KALKULACE CENY

- Formulář se vyplňuje pro každou aktualizaci kalkulace zvlášť - tj. samostatný formulář (soubor.xls) pro aktualizaci ceny vody pitné, samostatný formulář pro aktualizaci ceny vody odpadní atd.
- Vyplněné tabulky s aktualizací plánové kalkulace ceny vody se zasílají nejpozději jeden kalendářní den před její platností výhradně prostřednictvím webové aplikace Voda Monitor, která se spouští zadáním adresy https://vodamonitor.spcss.cz do webového prohlížeče. Přístup do webové aplikace Voda Monitor je řešen ověřením prostřednictvím IS datových schránek.
- V případě potíží s webovou aplikací Voda Monitor nás prosím kontaktujte prostřednictví e-mailu: servicedesk@spcss.cz.
- Tabulky se posílají pouze ve formátu MS Excel (soubor.xls), dokument v PDF nebude akceptován.
- Údaje se vyplňují zvlášť za vodu pitnou, vodu předanou, vodu odpadní a vodu převzatou.
- Údaje za vodu předanou se vyplní do sloupce pro vodu pitnou, údaje za vodu převzatou do sloupce pro vodu odpadní. V kalkulacích ceny převzaté a předané vody se v řádku IV. uvede „formulář B“.
- Náklady a prostředky obnovy se uvádějí v mil. Kč na 6 desetinných míst.
- Údaje v řádcích VII až VIII se uvádějí v mil. Kč na 6 desetinných míst.
- Aktualizace plánové kalkulace se zpracovává vždy, když dojde k významnému a trvalému snížení:
  - předpokládaných ekonomicky oprávněných nákladů,

- snížení uplatněné ceny vůči všem kupujícím nebo,
- nárůstu předpokládaného množství vody.

- Pokud dojde ke zvýšení nákladů nebo ke snížení předpokládaného množství vody, a tím i k růstu ceny vody, může být aktualizace plánové kalkulace rovněž zpracována.
- Aktualizace plánové kalkulace ceny vody se zpracovávají pro období od 1. dne kalendářního měsíce následujícího po dni předložení aktualizace do konce kalendářního roku.

▶ Příklady špatné praxe

Aktualizace plánové kalkulace ceny

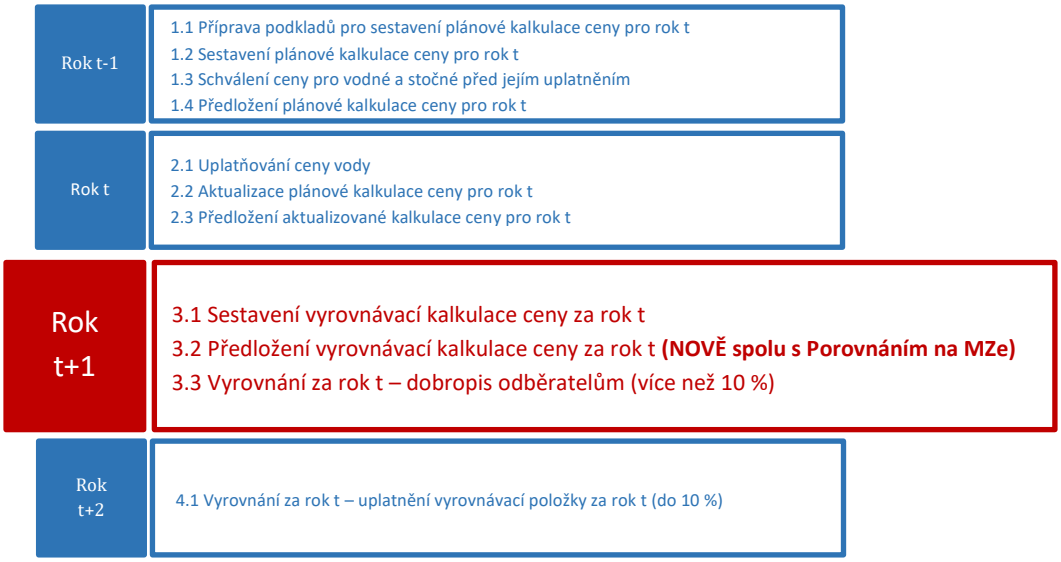
Náklady na elektrickou energii výrazně klesly a vodohospodářská společnost se v průběhu roku dozví nebo oprávněně může očekávat, že tyto náklady uvedené v plánové kalkulaci ceny budou trvale výrazně nižší a mělo by to výrazný dopad na cenu pro vodné a stočné, a ostatní plánované náklady se vůbec nezměnily. Náklady na elektrickou energii tvoří významnou část celkových nákladů a jiné náklady se nezvýšily, aktualizace by tedy měla dopad do ceny vody. Přesto společnost nevydá aktualizaci plánové kalkulace ceny vody.

Nárůst předpokládaného objemu vody

Vodohospodářská společnost neprovede aktualizaci plánové kalkulace ceny vody, přestože dojde v průběhu roku k nárůstu objemu vody o nové odběratele, o kterém ví a má k dispozici podklady, které jí mohou umožnit stanovit kalkulovaný objem vody přesněji.

Obdobně může dojít i k nárůstu odebíraného objemu i u stávajících odběratelů.

3. ROK t+1

3.1 SESTAVENÍ VYROVNÁVACÍ KALKULACE CENY ZA ROK t

K prokázání souladu uplatňované ceny vody s pravidly věcného usměrňování cen prodávající sestavuje vyrovnávací kalkulaci ceny. Tato vyrovnávací kalkulace ceny obsahuje skutečně uplatněné ekonomicky oprávněné náklady, uplatněnou výši přiměřeného zisku a skutečné množství vody. Výše ekonomicky oprávněných nákladů se prokazuje z účetnictví prodávajícího vedeného podle právních předpisů upravujících účetnictví. Uplatněná výše přiměřeného zisku dosahuje nejvýše maximální hodnoty přiměřeného zisku podle Výměru MF. Skutečné množství vody odpovídá fakturovanému množství vody v souladu s předpisy upravujícími obor VaK. Ve vyrovnávací kalkulaci ceny je uvedena uplatňovaná cena, vyrovnávací položka z předcházejícího období (řádek 12.1) a dále pak je vypočtena vyrovnávací položka pro následující období (řádek X).

Významné nesrovnalosti v sestavení plánové kalkulace ceny mohou být posouzeny jako porušení pravidel věcného usměrňování cen.

V případě správného sestavení vyrovnávací kalkulace např. snížením nákladů na m^3 (dosažením úspor nebo navýšením množství vody), pokud nebyl čerpán přiměřený zisk v maximální výši, může, podle nové právní úpravy, dojít k navýšení uplatněného zisku do jeho maximální výše dle Výměru MF.

Při zjištění kladného rozdílu mezi součinem skutečně uplatněné ceny a skutečného fakturovaného množství vody a součinem ceny vypočtené z uskutečněných ekonomicky oprávněných nákladů, vyrovnávacích položek z minulého období a výše maximálního přiměřeného zisku dle vyrovnávací kalkulace ceny a skutečného fakturovaného množství vody vycházejících z vyrovnávací kalkulace, provede prodávající vyrovnání. Tento rozdíl se objeví ve formuláři v řádku X jako záporná hodnota.

Tento rozdíl je prodávající povinen vyčíslit a následně vyrovnat jako snižující vyrovnávací položku a započítat v plánové i ve vyrovnávací kalkulaci ceny pro rok t+2, tj. pro druhý rok následující po roce, ve kterém byla uplatňována cena (rok t), pokud je menší nebo roven 10 % ÚVN; v případě, že byl rozdíl větší 10 %, pak je třeba provést vyrovnání ihned – tj. do konce roku t+1.

3.2 PŘEDLOŽENÍ VYROVNÁVACÍ KALKULACE CENY ZA ROK t

Ministerstvo financí prostřednictvím Ministerstva zemědělství nově sbírá údaje pro ověření dodržování souladu postupu sestavování vyrovnávací kalkulace ceny a výpočtu přiměřeného zisku s nastavenou cenovou regulací.

Vyrovnávací kalkulace ceny se předkládá do 30. dubna roku následujícího po uplatnění ceny, a to prostřednictvím systému IS VaK Ministerstva zemědělství. Odevzdání "Porovnání" včetně tabulek pro výpočet zisku v současném IS VaK se od roku 2024 považuje za odevzdání vyrovnávací kalkulace pro účely cenové regulace.

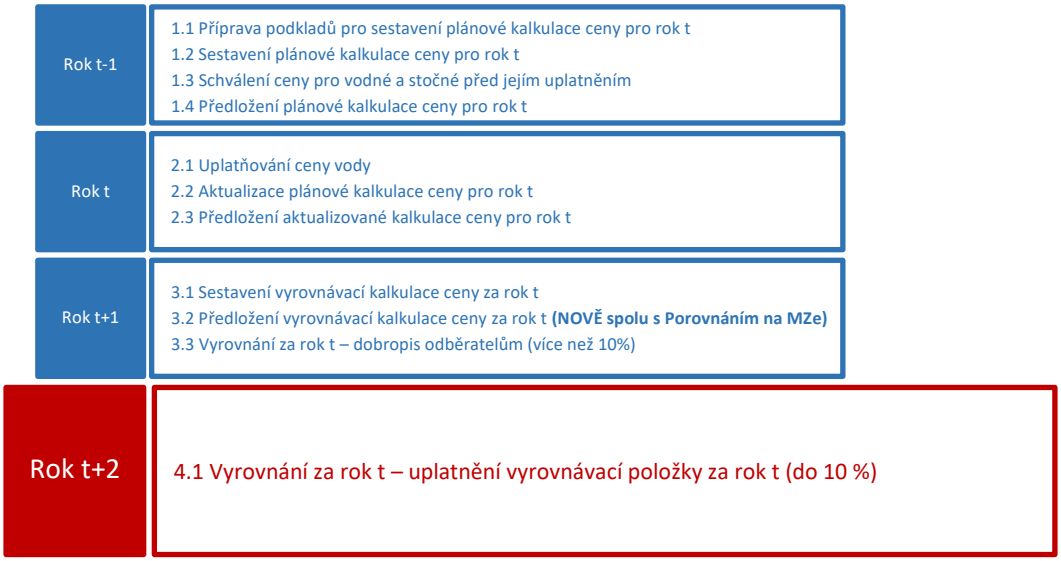
INSTRUKCE K VYPLNĚNÍ A PŘEDLOŽENÍ VYROVNÁVACÍ KALKULACE CENY

- Údaje se vyplňují zvlášť za vodu pitnou, vodu předanou, vodu odpadní a vodu převzatou.
- Údaje za vodu předanou se vyplní do sloupce pro vodu pitnou, údaje za vodu převzatou do sloupce pro vodu odpadní.
- Náklady a prostředky obnovy se uvádějí v mil. Kč na 6 desetinných míst.
- Údaje v řádcích VII až VIII se uvádějí v mil. Kč na 6 desetinných míst.
- Vyrovnávací kalkulace se odevzdávají prostřednictvím IS VaK.
- Více informací o IS VaK lze nalézt na internetové stránce Ministerstva zemědělství v části Voda – Vodovody a kanalizace – IS VaK Informační systém vodovodů a kanalizací.
- Odevzdání "Porovnání" včetně tabulek pro výpočet zisku v současném IS VaK se od roku 2024 považuje za odevzdání vyrovnávací kalkulace pro účely cenové regulace.

3.3 VYROVNÁNÍ ZA ROK t – DOBROPIS ODBĚRATELŮM (VÍCE NEŽ 10 %)

V případě, že by vyrovnávací položka byla vyšší než 10 % z úplných vlastních nákladů vyplývajících z vyrovnávací kalkulace ceny, je prodávající povinen tento rozdíl vyrovnat vrácením konkrétním kupujícím do konce roku t+1, tj. nejpozději v roce následujícím po roce, ve kterém byla uplatňována cena. K fakturám vystaveným za rok t potom v roce t+1 prodávající vypracuje opravné daňové doklady (dobropisy), uplatňovaná cena za rok t je snížena o vypočtený rozdíl a vyrovnávací položka de facto nevzniká. Tím, že do vyrovnávací kalkulace se uvádí skutečně uplatněná cena, tj. včetně započtení dobropisu nebo snížení ceny, tak ve vyrovnávací kalkulaci vyjde v uvedeném případě vyrovnávací položka 0 Kč.

4. ROK t+2

4.1 VYROVNÁNÍ ZA ROK t – UPLATNĚNÍ VYROVNÁVACÍ POLOŽKY ZA ROK t (DO 10 %)

Pokud ve vyrovnávací kalkulaci ceny roku t (vytvořena v roce t+1) vyšla nenulová vyrovnávací položka, přesněji v intervalu nula až 10 % z úplných vlastních nákladů (dále také „ÚVN“), je tato položka uvedena v plánové kalkulaci pro rok t+2 a následně ve veškerých aktualizacích plánových kalkulací pro rok t+2 a vyrovnávací kalkulaci pro rok t+2. Vyrovnávací položka se v kalkulaci ceny roku t vypočte na řádku X.

Konkrétní způsoby vyrovnání jsou uvedeny v následujících příkladech.

PŘÍKLADY

V jednotlivých příkladech jsou využity zkratky vysvětlené na konci této kapitoly zde. Příklady používají jako rok t rok 2022 a jedná se o zjednodušené příklady pro vysvětlení principů cenové regulace, resp. plánové a vyrovnávací kalkulace.

1. Úplné vlastní náklady ve vyrovnávací kalkulaci odpovídají plánové kalkulaci

SESTAVENÍ PLÁNOVÉ KALKULACE CENY V ROCE 2021 (t-1)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2022 (t)	
ÚVN - plán 2022	90
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk (ř. 14)	10
m^3	1
Vypočtená cena (uplatněná cena pro rok 2022)	100

Společnost odhadla náklady pro příští rok ve výši 90. Maximální zisk zkalkulovala na úrovni 20, ale dobrovolně se rozhodla, že bude uplatňovat pouze 10. Celková cena po vydělení za m^3 vyšla na 100.

SESTAVENÍ VYROVNÁVACÍ KALKULACE CENY V ROCE 2023 (t+1)

▶ Vyrovnávací kalkulace ceny za rok 2022 (t)	
ÚVN - skutečnost 2022	90
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk (ř. Y)	10
m^3	1
Vypočtená cena (vycházející ze skutečnosti roku 2022)	100
Vyrovnávací položka za rok 2022	0

Jednotlivé položky nákladů se v roce t změnily, ale celková výše ÚVN se nezměnila. Vzhledem k tomu, že uplatňovaná cena je vypočtena z ekonomicky oprávněných nákladů, přiměřeného zisku a správného objemu vody, vyšla vyrovnávací položka nula.

U příkladu upozorňujeme, že položka uplatněný zisk je ve vyrovnávací kalkulaci uvedena na řádku Y a nemá vztah s řádkem č. 14 zisk/ztráta, který je ve vyrovnávací kalkulaci automaticky vypočítáván. Jedná se o nezávislé hodnoty. Hodnota uvedená na ř. Y může být nejvýše rovna maximálnímu zisku podle pravidel cenové regulace. Při stanovení hodnoty pro řádek Y je nutno zohlednit případná omezení prodávajícího, např. je-li prodávající vázán smlouvou s vlastníkem o výši uplatněného zisku nebo byla-li by výše zisku vyšší než obvyklá. Dále upozorňujeme, že vypočtená cena v příkladech není uváděna v kalkulacích (v kalkulacích je uvedena pouze uplatňovaná cena) a v příkladech je vypočtená cena dopočtena pouze pro názornost.

VYROVNÁNÍ V ROCE 2024 (t+2)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2024 (t+2)	
ÚVN - plán 2024	93
Maximální zisk dle Výměru MF	11,44
Uplatněný zisk	10
m^3	1
Vypočtená cena (z plánovaných nákladů a zisku pro rok 2024)	103
Vyrovnávací položka za rok 2022/m^3	0
Uplatněná cena pro rok 2024	103

V kalkulaci pro rok 2024 (t+2) je vyrovnávací položka 0, tj. nedochází ke změně ceny vody v návaznosti na vyrovnání.

2. Ekonomicky oprávněné náklady nedosáhly plánované výše - I.

SESTAVENÍ PLÁNOVÉ KALKULACE CENY V ROCE 2021 (t-1)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2022 (t)	
ÚVN - plán 2022	90
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk	10
m^3	1
Vypočtená cena (uplatněná cena pro rok 2022)	100

Společnost odhadla náklady pro příští rok ve výši 90. Maximální zisk zkalkulovala na úrovni 20, ale dobrovolně se rozhodla, že bude uplatňovat pouze 10. Celková cena po vydělení objemem v m^3 vyšla 100.

SESTAVENÍ VYROVNÁVACÍ KALKULACE CENY V ROCE 2023 (t+1)

▶ Vyrovnávací kalkulace ceny za rok 2022 (t)	
ÚVN - skutečnost 2022	85
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk	15
m^3	1
Vypočtená cena (vycházející ze skutečnosti roku 2022)	100
Vyrovnávací položka za rok 2022	0

Jednotlivé položky nákladů se v roce t změnily a došlo ke změně celkové výše ÚVN. Protože se výše ÚVN snížila, muselo dojít k úpravě výše uplatněného zisku ve vyrovnávací kalkulaci. Vzhledem k tomu, že nebyl uplatněn zisk v maximální výši, byl zisk navýšen (ani tak nedosahuje maximální výše dle Výměru MF). Vypočtená cena tedy zůstává stejná a vyrovnávací položka vyšla nula.

U příkladu upozorňujeme, že položka uplatněný zisk je ve vyrovnávací kalkulaci uvedena na řádku Y a nemá vztah s řádkem č. 14 zisk/ztráta, který je ve vyrovnávací kalkulaci automaticky vypočítáván. Jedná se o nezávislé hodnoty. Dále upozorňujeme, že vypočtená cena v příkladech není uváděna v kalkulacích (v kalkulacích je uvedena pouze uplatňovaná cena) a v příkladech je vypočtená cena dopočtena pouze pro názornost.

VYROVNÁNÍ V ROCE 2024 (t+2)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2024 (t+2)	
ÚVN - plán 2024	90
Maximální zisk dle Výměru MF	11,44
Uplatněný zisk	10
m³	1
Vypočtená cena (z plánovaných nákladů a zisku pro rok 2024)	100
Vyrovnávací položka za rok 2022/m³	0
Uplatněná cena pro rok 2024	100

V kalkulaci pro rok 2024 (t+2) je vyrovnávací položka 0, tj. nedochází ke změně uplatňované ceny vody v návaznosti na vyrovnání.

3. Ekonomicky oprávněné náklady přesáhly plánovanou výši

SESTAVENÍ PLÁNOVÉ KALKULACE CENY V ROCE 2021 (t-1)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2022 (t)	
ÚVN - plán 2022	90
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk	10
m³	1
Vypočtená cena (uplatněná cena pro rok 2022)	100

Společnost odhadla náklady pro příští rok ve výši 90. Maximální zisk zkalkulovala na úrovni 20, ale dobrovolně se rozhodla, že uplatňovat bude pouze 10. Celková cena po vydělení objemem v m³ vyšla 100.

SESTAVENÍ VYROVNÁVACÍ KALKULACE V ROCE 2023 (t+1)

▶ Vyrovnávací kalkulace ceny za rok 2022 (t)	
ÚVN - skutečnost 2022	95
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk	10
m³	1
Vypočtená cena (vycházející ze skutečnosti roku 2022)	105
Vyrovnávací položka za rok 2022	0

Uplatňovaná cena musí odpovídat kalkulaci a je 100. Uplatňovaná cena nemůže být zpětně navýšena.

Vypočtená cena, tj. cena vycházející z ekonomicky oprávněných nákladů, uplatněného zisku a množství vody v daném případě vyšla vyšší než uplatněná. Uvedené nezakládá vyrovnávací položku, která by mohla být zohledněna v kalkulaci pro rok 2024 (t+2). Kontrolovaná osoba nemusí měnit výši uplatněného zisku (mohla by jej snížit na 5, aby vypočtená cena vyšla stejná jako uplatňovaná).

U příkladu upozorňujeme, že položka uplatněný zisk je ve vyrovnávací kalkulaci uvedena na řádku Y a nemá vztah s řádkem č. 14 zisk/ztráta, který je automaticky vypočítáván. Jedná se o nezávislé hodnoty. Dále upozorňujeme, že vypočtená cena v příkladech není uváděna v kalkulacích (v kalkulacích je uvedena pouze uplatňovaná cena) a v příkladech je vypočtená cena dopočtena pouze pro názornost.

VYROVNÁNÍ V ROCE 2024 (t+2)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2024 (t+2)	
ÚVN - plán 2024	95
Maximální zisk dle Výměru MF	11,44
Uplatněný zisk	10
m^3	1
Vypočtená cena (z plánovaných nákladů a zisku pro rok 2024)	105
Vyrovnávací položka za rok 2022/m^3	0
Uplatněná cena pro rok 2024	105

V kalkulaci pro rok 2024 (t+2) je vyrovnávací položka 0, tj. nedochází ke změně ceny vody v návaznosti na vyrovnání.

4. Ekonomicky oprávněné náklady nedosáhly plánované výše - II.

SESTAVENÍ PLÁNOVÉ KALKULACE CENY V ROCE 2021 (t-1)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2022 (t)	
ÚVN - plán 2022	90
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk	10
m^3	1
Vypočtená cena (uplatněná cena pro rok 2022)	100

Společnost odhadla náklady pro příští rok ve výši 90. Maximální zisk zkalkulovala na úrovni 20, ale dobrovolně se rozhodla, že bude uplatňovat pouze 10. Celková cena po vydělení objemem v m^3 vyšla 100.

SESTAVENÍ VYROVNÁVACÍ KALKULACE CENY V ROCE 2023 (t+1)

▶ Vyrovnávací kalkulace ceny za rok 2022 (t)	
ÚVN - skutečnost 2022	75
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk	20
m^3	1
Vypočtená cena (vycházející ze skutečnosti roku 2022)	95
Vyrovnávací položka za rok 2022 (95 – 100) * 1	-5

Jednotlivé položky nákladů se v roce t změnily a došlo ke změně celkové výše ÚVN. Protože se výše ÚVN výrazně snížila, muselo dojít k úpravě ve vyrovnávací kalkulaci. Vzhledem k tomu, že nebyl uplatněn zisk v maximální výši, byl navýšen na maximální výši, jinak by vyrovnávací položka vyšla ještě vyšší. Přes uvedené navýšení vychází vypočtená cena nižší než uplatňovaná. Tento rozdíl je předmětem vyrovnání. V uvedeném případě se jedná o hodnotu -5 ([95 –100] * 1). Protože uvedená hodnota je menší než 10 % ÚVN (7,5), tak tato hodnota se stává vyrovnávací položkou roku t a bude zobrazena na řádku X. Tato vyrovnávací položka musí být započtena do kalkulace pro rok 2024 (t+2) konkrétně uvedena na ř. 12.1 v plánové kalkulaci i vyrovnávací kalkulaci pro rok t+2.

U příkladu upozorňujeme, že položka uplatněný zisk je ve vyrovnávací kalkulaci uvedena na řádku Y a nemá vztah s řádkem č. 14 zisk/ztráta, který je automaticky vypočítáván. Jedná se o nezávislé hodnoty. Dále upozorňujeme, že vypočtená cena v příkladech není uváděna v kalkulacích (v kalkulacích je uvedena pouze uplatňovaná cena) a v příkladech je vypočtená cena dopočtena pouze pro názornost.

VYROVNÁNÍ V ROCE 2024 (t+2)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2024 (t+2)	
ÚVN - plán 2024	95
Maximální zisk dle Výměru MF	11,44
Uplatněný zisk	10
m^3	1
Vypočtená cena (z plánovaných nákladů a zisku pro rok 2024)	105
Vyrovnávací položka za rok 2022/m^3	-5
Uplatněná cena pro rok 2024	100

V kalkulacích (plánové i vyrovnávací) pro rok 2024 (t+2) je započtena vyrovnávací položka ve výši -5, tj. dochází ke změně ceny vody pro rok t+2 v návaznosti na vyrovnání na ř. 12.1 (v uvedeném případě bude cena nižší o 5).

5. Ekonomicky oprávněné náklady dosáhly plánované výše, ale vzrostlo množství dodávané vody

SESTAVENÍ PLÁNOVÉ KALKULACE CENY V ROCE 2021 (t-1)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2022 (t)	
ÚVN - plán 2022	90
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk	10
m^3	1
Vypočtená cena (uplatněná cena pro rok 2022)	100

Společnost odhadla náklady pro příští rok ve výši 90. Maximální zisk zkalkulovala na úrovni 20, ale dobrovolně se rozhodla, že bude uplatňovat pouze 10. Celková cena po vydělení objemem v m^3 vyšla na 100.

SESTAVENÍ VYROVNÁVACÍ KALKULACE CENY V ROCE 2023 (t+1)

▶ Vyrovnávací kalkulace ceny za rok 2022 (t)	
ÚVN - skutečnost 2022	90
Maximální zisk dle Výměru MF	20
Uplatněný zisk	20
m^3	1,3
Vypočtená cena (vycházející ze skutečnosti roku 2022)	84,62
Vyrovnávací položka za rok 2022 (84,62 – 100) * 1,3	-19,994

Vypočtená cena měla být nižší, mělo by dojít k vyrovnání. Vzhledem k tomu, že vyrovnávací položka překročila 10 % ÚVN (10 % * 90), je prodávající povinen tento rozdíl vyrovnat vrácením přímo kupujícím nejpozději v roce 2023, nikoli pouze provést vyrovnání až v roce 2024 v plánové kalkulaci.

Jednotlivé položky nákladů se v roce t změnily, ale nedošlo ke změně celkové výše ÚVN. Změnil se objem vody. Uvedená změna objemu vedla k nutnosti upravit vyrovnávací kalkulaci. Vzhledem k tomu, že nebyl v plánové kalkulaci uplatněn zisk v maximální výši, byl ve vyrovnávací kalkulaci zisk (řádek Y) uplatněn v maximální výši. Přes uvedené navýšení vychází vypočtená cena nižší než uplatňovaná cena dle plánové kalkulace. Tento rozdíl je předmětem vyrovnání. V uvedeném případě se jedná o hodnotu -19,994 ([-84,62 – 100] * 1,3). Protože uvedená hodnota je větší než 10 % ÚVN (9), tak musí prodávající vrátit uvedený rozdíl odběratelům nejpozději v roce 2023. Toto vrácení se obvykle provádí opravou fakturace a pomocí dobropisů. V uvedeném případě musí dojít ke změně uplatňované ceny na cenu kalkulovanou dle provedených dobropisů. Odběratelé tak obdrží částku, která se rovná rozdílu mezi cenami krát množství vody, přímo na účet nebo v hotovosti. Protože odběratelé obdrží vyrovnání přímo, nezapočítává se vyrovnávací položka do kalkulací roku 2024. V případě, že by se z objektivních důvodů (nedohledatelnost odběratele) nepodařilo částku vrátit, bude tato vypočtena jako vyrovnávací položka v kalkulaci roku 2024.

Pokud vyrovnání proběhne před odevzdáním vyrovnávací kalkulace za rok t, tak do vyrovnávací kalkulace se již vyplní skutečně uplatněná cena (tj. cena po snížení nebo cena po započtení dobropisu).

U příkladu upozorňujeme, že položka uplatněný zisk je ve vyrovnávací kalkulaci uvedena na řádku Y a nemá vztah s řádkem č. 14 zisk/ztráta, který je automaticky vypočítáván. Jedná se o nezávislé hodnoty. Dále upozorňujeme, že vypočtená cena v příkladech není uváděna v kalkulacích (v kalkulacích je uvedena pouze uplatňovaná cena) a v příkladech je vypočtená cena dopočtena pouze pro názornost.

VYROVNÁNÍ V ROCE 2024 (t+2)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2024 (t+2)	
ÚVN - plán 2024	95
Maximální zisk dle Výměru MF	11,44
Uplatněný zisk	10
m³	1
Vypočtená cena (z plánovaných nákladů a zisku pro rok 2024)	105
Vyrovnávací položka za rok 2022/m³	0
Uplatněná cena pro rok 2024	105

V kalkulaci pro rok 2024 (t+2) je vyrovnávací položka 0, tj. nedochází ke změně ceny vody v návaznosti na vyrovnání, protože vyrovnání muselo přebnout do konce roku 2023.

6. Odkaz na jednotlivé řádky formulářů k příkladům

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2022 (t)	
ÚVN - plán 2022	(ř. 10)
Maximální zisk dle Výměru MF	(ř. 14.7)
Uplatněný zisk	(ř. 14)
m³	(ř. 19)
Vypočtená cena (uplatněná cena pro rok 2022)	(ÚVN + zisk) /m³

▶ Vyrovnávací kalkulace ceny za rok 2022 (t)	
ÚVN - skutečnost 2022	(ř. 10)
Maximální zisk dle Výměru MF	(ř. Y.7)
Uplatněný zisk	(ř. Y)
m³	(ř. 19)
Vypočtená cena (vycházející ze skutečnosti roku 2022)	(ÚVN + zisk) /m³
Vyrovnávací položka za rok 2022	(ř. X)

▶ Plánová kalkulace ceny pro rok 2024 (t+2)	
ÚVN - plán 2024	(ř. 10)
Maximální zisk dle Výměru MF	(ř. 14.7)
Uplatněný zisk	(ř. 14)
m^3	(ř. 19)
Vypočtená cena (z plánovaných nákladů a zisku pro rok 2024)	(ÚVN + zisk) /m^3
Vyrovnávací položka z vyrovnávací kalkulace za rok 2022/m^3	(ř. 12.1)
Uplatněná cena pro rok 2024	(ř. 20)

CENOVÁ KONTROLA

Kontrolu dodržování pravidel cenové regulace v oboru VaK provádí Specializovaný finanční úřad. Cenové kontroly umožňují kontrolu dodržování pravidel regulace.

KONTAKTY

Ing. Želmíra Macková, MBA

vedoucí oddělení Cenová politika

Tel.: +420 257 044 779

E-mail: Zelmira.Mackova@mf.gov.cz

Mgr. Jan Klouček

Tel.: +420 257 044 069

E-mail: Jan.Kloucek@mf.gov.cz

Ing. Sandra Procházková

Tel.: +420 257 042 268

E-mail: Sandra.Prochazkova@mf.gov.cz

Mgr. Jan Jiroušek

Tel.: +420 257 042 695

E-mail: Jan.Jirousek@mf.gov.cz